

บทที่ 3

วิธีการดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นวิจัยกึ่งทดลอง (Quasi-Experimental Research) แบบสองกลุ่มวัดก่อนและหลังการทดลอง (Pre test - Post test with Comparison group design) เพื่อศึกษาผลของการส่งเสริมการสนับสนุนทางสังคมต่อบทบาทการเป็นมารดาในสตรีตั้งครรภ์วัยรุ่นที่มารับบริการแผนกฝากครรภ์ โรงพยาบาลเชียงรายประชานุเคราะห์ ระหว่างเดือนกุมภาพันธ์ ถึงกรกฎาคม 2555 โดยแบ่งเป็นกลุ่มตัวอย่าง 2 กลุ่ม คือ กลุ่มที่ได้รับการสนับสนุนทางสังคม และกลุ่มที่ได้รับการพยาบาลในระยะตั้งครรภ์ตามปกติ

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ศึกษาเป็นสตรีตั้งครรภ์วัยรุ่นและสามีหรือมารดาของสตรีตั้งครรภ์วัยรุ่นที่มารับบริการฝากครรภ์ ที่โรงพยาบาลศูนย์เชียงรายประชานุเคราะห์ อำเภอเมือง จังหวัดเชียงราย กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างสำหรับการทดลองสองกลุ่มมีอิสระต่อกัน (two sampling independent groups test) โดยใช้การวิเคราะห์อำนาจการทดสอบ (power analysis) ที่ .80 ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ .50 กำหนดอิทธิพลการทดสอบขนาดกลาง (medium effect) ที่ .50 ได้ขนาดกลุ่มตัวอย่างทั้งสองกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม กลุ่มละ 22 ราย (Burns & Grove, 2005) แต่เนื่องจากในการศึกษาวิจัยที่เป็นการทดลองอาจจะมีผู้ที่ยุติการเข้าร่วม (drop out) ร้อยละ 20 (Burns & Grove, 2005) ผู้วิจัยจึงเพิ่มขนาดกลุ่มอีก 4 คน แบ่งเป็นกลุ่มควบคุมและกลุ่มทดลอง กลุ่มละ 26 ราย จึงได้กลุ่มตัวอย่างทั้งหมด 52 คน ใช้วิธีการจับคู่ (match pair) กลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมให้มีลักษณะเหมือนกัน ดังนี้ ในกลุ่มตัวอย่างที่เป็นสามีหรือมารดา ใช้การจับคู่ผู้ให้การสนับสนุนประเภทเดียวกัน คือ สามีหรือมารดา ส่วนกลุ่มตัวอย่างที่เป็นสตรีตั้งครรภ์วัยรุ่น จับคู่โดยใช้ อายุและประสบการณ์การเลี้ยงเด็ก และผู้วิจัยกำหนดคุณสมบัติของกลุ่มตัวอย่างดังนี้

1. สตรีตั้งครรภ์วัยรุ่นที่มีอายุครรภ์อยู่ในช่วง 30-32 สัปดาห์
2. สามีหรือมารดาของสตรีตั้งครรภ์วัยรุ่น
3. พูด อ่านและเขียนภาษาไทยได้
4. ยินดีเข้าร่วมวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยมี 2 ประเภท คือ เครื่องมือดำเนินการวิจัย และเครื่องมือในการรวบรวมข้อมูล

1. เครื่องมือดำเนินการวิจัย ประกอบด้วย

1.1 แผนการส่งเสริมการสนับสนุนทางสังคมของสามีหรือมารดา เป็นการให้ข้อมูลแก่สามีหรือมารดาเพื่อนำไปสนับสนุนทางสังคมทั้ง 4 ด้าน แก่สตรีตั้งครรภ์วัยรุ่น ประกอบด้วย 1) การสนับสนุนด้านข้อมูล ได้แก่ สามีหรือมารดาให้การให้ข้อมูลและคำแนะนำ เน้นในเรื่องของพัฒนาการของการตั้งครรภ์ คือ การยอมรับการตั้งครรภ์ การสร้างสัมพันธภาพกับทารกในครรภ์ การปรับตัวต่อการเปลี่ยนแปลงในตนเอง การปรับตัวต่อการเปลี่ยนแปลงสัมพันธภาพระหว่างคู่สมรส การเตรียมตัวเพื่อการคลอดและการเป็นมารดา และการยอมรับบทบาทการเป็นมารดา 2) ข้อมูลการสนับสนุนด้านอารมณ์ ได้แก่ สามีหรือมารดาควรให้ความสนใจ ดูแลเอาใจใส่ มีการรับฟังและให้คำปรึกษาแก่สตรีตั้งครรภ์วัยรุ่น 3) การสนับสนุนด้านการประเมินค่า ได้แก่ สามีหรือมารดาให้การให้ข้อมูลย้อนกลับ และการเปรียบเทียบการปฏิบัติตนที่ถูกต้องและไม่ถูกต้อง 4) การสนับสนุนด้านอุปกรณ์วัสดุ ได้แก่ สามีหรือมารดาให้การช่วยเหลือด้านการเงิน สิ่งของ อาหาร การแบ่งเบาภาระ รวมถึงการปรับสภาพแวดล้อม

1.2 คู่มือการสนับสนุนทางสังคมของสามีหรือมารดา ซึ่งมีเนื้อหาสอดคล้องกับแผนการส่งเสริมการสนับสนุนทางสังคม

1.3 ภาสไลด์พาวเวอร์พอยท์นำเสนอ ซึ่งเนื้อหาจะมีความสอดคล้องกับแผนการส่งเสริมการสนับสนุนทางสังคม

1.4 แผนการติดตามเยี่ยมทางโทรศัพท์ ผู้วิจัยมีการติดตามเยี่ยมสตรีตั้งครรภ์วัยรุ่นและสามีหรือมารดา ด้วยวิธีการโทรศัพท์ ซึ่งจะมีการติดตามทางโทรศัพท์จำนวน 2 ครั้ง คือ 1) การพูดคุยกับสตรีตั้งครรภ์วัยรุ่นเกี่ยวกับการให้การสนับสนุนของสามีหรือมารดา และการปฏิบัติตัวขณะตั้งครรภ์ของสตรีตั้งครรภ์วัยรุ่น 2) การพูดคุยกับสามีหรือมารดาของสตรีตั้งครรภ์วัยรุ่นเกี่ยวกับการสนับสนุนทางสังคม ในเรื่องการปฏิบัติตัวของสตรีตั้งครรภ์ ให้คำแนะนำเพิ่มเติมและให้กำลังใจแก่สามีหรือมารดาในเรื่องการสนับสนุนทางสังคม

2. เครื่องมือในการรวบรวมข้อมูล ประกอบด้วย

2.1 แบบบันทึกข้อมูลส่วนบุคคลของสามีหรือมารดาสตรีตั้งครรภ์วัยรุ่น ได้แก่ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ รายได้ของครอบครัว ลักษณะครอบครัว สถานภาพสมรส ความต้องการมีบุตร ประสิทธิภาพการเลี้ยงดูเด็ก

2.2 แบบบันทึกข้อมูลส่วนบุคคลของสตรีตั้งครรภ์วัยรุ่น ได้แก่ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ ประวัติการตั้งครรภ์ รายได้ของครอบครัว ลักษณะครอบครัว สถานภาพสมรส ความต้องการมีบุตร ประสิทธิภาพการเลี้ยงดูเด็ก และการได้รับความรู้เกี่ยวกับการตั้งครรภ์

2.3 แบบวัดการปรับตัวด้านบทบาทหน้าที่ของการเป็นมารดาในระยะตั้งครรภ์ของ เยาวลักษณ์ เสรีเสถียร (2543) ใช้วัดความสามารถในการแสดงบทบาทการเป็นมารดาในระยะตั้งครรภ์ของสตรีตั้งครรภ์วัยรุ่น

ลักษณะของแบบวัดเป็นแบบสอบถามซึ่ง ครอบคลุม 6 ด้านของพัฒนาการในระยะตั้งครรภ์ ประกอบด้วยข้อคำถาม 44 ข้อ แบ่งเป็น ด้านการยอมรับการตั้งครรภ์ได้แก่ ข้อ 1-8 ด้านการสร้างสัมพันธภาพได้แก่ข้อ 6-14 ด้านการปรับตัวต่อการเปลี่ยนแปลงในตนเอง ได้แก่ ข้อ 15-21 ด้านการปรับตัวต่อการเปลี่ยนแปลงสัมพันธภาพระหว่างคู่สมรส ได้แก่ข้อ 22-29 ด้านการเตรียมตัวเพื่อการเป็นมารดา ได้แก่ข้อ 30-37 ด้านการยอมรับบทบาทการเป็นมารดา ได้แก่ข้อ 38-44

แบบสอบถามทั้งชุดประกอบด้วยข้อคำถามจำนวน 44 ข้อ เป็นข้อความทางด้านบวก จำนวน 26 ข้อ ได้แก่ ข้อ 2, 3, 5, 7-9, 11, 12, 14, 15, 20-22, 25, 27, 29-32, 34, 36-40, 49 ข้อความทางด้านลบ 18 ข้อ ได้แก่ 1, 4, 6, 10, 13, 16-19, 23, 24, 26, 28, 33, 35, 41-43 ลักษณะคำตอบเป็นมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ ตั้งแต่ เป็นจริงมากที่สุด ถึง ไม่เป็นจริงเลย

การให้คะแนนการตอบคำถามแต่ละข้อ มีดังนี้ ข้อความด้านบวก ให้คะแนน 5 ถึง 1 คะแนนสำหรับการตอบ เป็นจริงมากที่สุด ถึง ไม่เป็นจริงเลย ข้อความด้านลบ จะให้คะแนนเป็นตรงกันข้าม คะแนนรวมทั้งหมดของแบบวัดมีช่วงคะแนนอยู่ระหว่าง 44-220 คะแนน ค่าคะแนนสูง หมายถึง มีการแสดงบทบาทการเป็นมารดาในระยะตั้งครรภ์ได้ดี ค่าคะแนนต่ำ หมายถึง มีการแสดงบทบาทการเป็นมารดาในระยะตั้งครรภ์ไม่ดี ซึ่งกำหนดเกณฑ์ประเมินระดับการแสดงบทบาทการเป็นมารดาในระยะตั้งครรภ์รายด้านและโดยรวม โดยกำหนดร้อยละของคะแนนออกเป็น 4 ช่วง ดังนี้

คะแนนตั้งแต่ร้อยละ 80 ขึ้นไป ถือว่ามีการแสดงบทบาทมารดาอยู่ในระดับดี

คะแนนอยู่ระหว่างร้อยละ 60-79.9 ถือว่ามีการแสดงบทบาทมารดาอยู่ในระดับค่อนข้างดี

คะแนนอยู่ระหว่างร้อยละ 40-59.9 ถือว่ามีการแสดงบทบาทมารดาอยู่ในระดับปานกลาง

คะแนนอยู่น้อยกว่าร้อยละ 40 ถือว่ามี การแสดงบทบาทมารดาอยู่ในระดับค่อนข้างไม่ดี การตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ

1. การหาความตรงด้านเนื้อหา (Content validity)

แผนการสนับสนุนทางสังคมของสามีหรือมารดา ผู้วิจัยได้นำไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิ พิจารณาความตรงตามเนื้อหาเป็นอาจารย์ผู้เชี่ยวชาญทางด้านบทบาทการเป็นมารดาและการ พยาบาลสูติศาสตร์ 3 ท่าน หลังจากผู้ทรงคุณวุฒิพิจารณาแล้วผู้วิจัยได้นำมาปรับปรุงแก้ไขให้มี ความเหมาะสมตามข้อเสนอแนะของผู้ทรงคุณวุฒิ

2. การหาความเชื่อมั่นของเครื่องมือ (reliability)

ผู้วิจัยนำแบบวัดการปรับตัวด้านบทบาทหน้าที่ของการเป็นมารดาในระยะตั้งครรภ์ ของ เยาวลักษณ์ เสรีเสถียร (2543) ไปทดสอบความเชื่อมั่นของเครื่องมือในสตรีตั้งครรภ์วัยรุ่นที่มี ลักษณะเช่นกับกลุ่มตัวอย่างที่ทำการศึกษา จำนวน 10 ราย คำนวณหาค่าความเชื่อมั่น โดยวิธี สัมประสิทธิ์แอลฟาครอนบาค (Cronbach's alpha coefficient) ได้ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.89

การพิทักษ์สิทธิของกลุ่มตัวอย่าง

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยพิทักษ์ของกลุ่มตัวอย่างโดยนำโครงร่างวิทยานิพนธ์เสนอต่อ คณะกรรมการจริยธรรมของคณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ เพื่อพิจารณาวิธีการ ดำเนินการวิจัยตามหลักจริยธรรมในการวิจัย ในช่วงดำเนินการวิจัยผู้วิจัยแนะนำตัวกับกลุ่มตัวอย่าง และชี้แจงวัตถุประสงค์ของการทำวิจัย ตลอดจนประโยชน์ที่จะได้รับในการวิจัยครั้งนี้ให้แก่กลุ่ม ตัวอย่างรับทราบ และแจ้งให้ทราบว่าการศึกษาครั้งนี้ขึ้นอยู่กับความสมัครใจของกลุ่มตัวอย่าง เมื่อ กลุ่มตัวอย่างยินดีให้ความร่วมมือในการทำวิจัย ผู้วิจัยให้กลุ่มตัวอย่างเซ็นใบยินยอมเข้าร่วมการวิจัย หลังจากนั้นดำเนินการรวบรวมข้อมูล ในระหว่างการวิจัย หากกลุ่มตัวอย่างไม่สะดวกที่จะร่วมวิจัย ต่อไปไม่ว่ากรณีใดๆ สามารถขอออกจากกรวิจัยได้ทุกเมื่อ

ขั้นตอนและวิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล

ขั้นตอนการเก็บรวบรวมข้อมูล มีดังนี้

1. ผู้วิจัยทำหนังสือผ่านคณะกรรมการจริยธรรมของคณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
2. ผู้วิจัยทำหนังสือผ่านคณะกรรมการจริยธรรมของโรงพยาบาลศูนย์เชียงรายประชานุเคราะห์
3. ผู้วิจัยนำหนังสือจากคณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ เสนอต่อผู้อำนวยการโรงพยาบาลศูนย์เชียงรายประชานุเคราะห์ เพื่อชี้แจงวัตถุประสงค์ของการวิจัยและขออนุญาตและขอความร่วมมือในการดำเนินการวิจัยและเก็บรวบรวมข้อมูลตามขั้นตอน
4. ภายหลังได้รับอนุญาตจากผู้อำนวยการโรงพยาบาลศูนย์เชียงรายประชานุเคราะห์แล้ว ผู้วิจัยจะเข้าพบหัวหน้าแผนกฝากครรภ์และคลินิกพิเศษเพื่อชี้แจงวัตถุประสงค์ของการวิจัยและขอความร่วมมือในการดำเนินการวิจัยและเก็บรวบรวมข้อมูลตามขั้นตอน
5. ผู้วิจัยรวบรวมข้อมูลในกลุ่มควบคุมก่อนดังรายละเอียดต่อไปนี้
 - ครั้งที่ 1 ผู้วิจัยพบสามีหรือมารดาและสตรีตั้งครรภ์วัยรุ่นที่มีคุณสมบัติตามที่กำหนด (อายุครรภ์ 30-32 สัปดาห์)
 - 1) ผู้วิจัยได้แนะนำตัว สร้างสัมพันธภาพ ชี้แจงวัตถุประสงค์ และการพิทักษ์สิทธิ์ พร้อมทั้งขอความร่วมมือในการเข้าร่วมวิจัย เมื่อได้รับความยินยอม ผู้วิจัยจัดให้สามีหรือมารดาและสตรีตั้งครรภ์วัยรุ่นอยู่ในห้องที่เตรียมไว้ในแผนกฝากครรภ์ ให้ลงลายมือในใบยินยอมเข้าร่วมการวิจัย
 - 2) ดำเนินการรวบรวมข้อมูลจากแบบสอบถามส่วนบุคคลทั้งสามีหรือมารดาและสตรีตั้งครรภ์วัยรุ่นและให้สตรีตั้งครรภ์วัยรุ่นตอบแบบวัดการปรับตัวด้านบทบาทหน้าที่ของการเป็นมารดาในระยะตั้งครรภ์ หลังจากนั้นผู้วิจัยตรวจสอบความสมบูรณ์ของข้อมูลทั้งหมด
 - 3) หลังจากนั้นนัดกลุ่มตัวอย่างมาพบเป็นครั้งที่ 2 ของการวิจัยใน 4 สัปดาห์ถัดไป ซึ่งตรงกับวันนัดตรวจตามแผนการรักษาของแพทย์ เพื่อตอบแบบวัดการปรับตัวด้านบทบาทหน้าที่ของการเป็นมารดาในระยะตั้งครรภ์ พร้อมทั้งให้การสนับสนุนค่าเดินทาง
 - ครั้งที่ 2 (อายุครรภ์ 34-36 สัปดาห์)

1) สามีหรือมารดาและสตรีตั้งครรภ์วัยรุ่นมาตรวจตามนัดของโรงพยาบาล หลังจากที่ได้รับ การตรวจครรภ์ตามปกติของแผนกฝากครรภ์ ผู้วิจัยจัดให้กลุ่มตัวอย่างอยู่ในห้องที่เตรียมไว้ เฉพาะที่ห้องฝากครรภ์

2) ผู้วิจัยให้สตรีตั้งครรภ์วัยรุ่นตอบแบบวัดการปรับตัวด้านบทบาทหน้าที่ของการเป็นมารดาในระยะตั้งครรภ์อีกครั้ง หลังจากนั้นผู้วิจัยตรวจสอบความสมบูรณ์ของข้อมูล

3) ผู้วิจัยแจ้งให้กลุ่มตัวอย่างทราบการสิ้นสุดของงานวิจัย และให้การสนับสนุนค่าเดินทาง พร้อมกล่าวขอบคุณ

6. ผู้วิจัยรวบรวมข้อมูลในกลุ่มทดลอง หลังรวบรวมกลุ่มควบคุม ดังรายละเอียดต่อไปนี้ ครั้งที่ 1 (อายุครรภ์ 30-32 สัปดาห์)

1) ผู้วิจัยพบสามีหรือมารดาและสตรีตั้งครรภ์วัยรุ่นที่มีคุณสมบัติตามที่กำหนด ผู้วิจัยแนะนำตัว สร้างสัมพันธภาพ ชี้แจงวัตถุประสงค์ และการพิทักษ์สิทธิ์ พร้อมทั้งขอความร่วมมือในการเข้าร่วมวิจัย เมื่อได้รับความยินยอม ผู้วิจัยจัดให้กลุ่มตัวอย่างอยู่ในห้องที่เตรียมไว้ในแผนกฝากครรภ์ ให้ลงลายมือในใบยินยอมเข้าร่วมการวิจัย

2) ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลจากแบบสอบถามส่วนบุคคลและแบบวัดการปรับตัวด้านบทบาทหน้าที่ของการเป็นมารดาในระยะตั้งครรภ์ เช่นเดียวกับครั้งที่ 1 ของกลุ่มควบคุม หลังจากนั้นผู้วิจัยตรวจสอบความสมบูรณ์ของข้อมูลทั้งหมด

3) ผู้วิจัยดำเนินการตามแผนให้การส่งเสริมการสนับสนุนทางสังคมครั้งที่ 1 แก่สามีหรือมารดาและสตรีตั้งครรภ์วัยรุ่น จากสไลด์ที่เตรียมไว้แล้ว โดยมีเนื้อหาตามการสนับสนุนทางสังคมของเฮาส์และตามพัฒนาภของการตั้งครรภ์ ดังนี้

3.1) การสนับสนุนด้านข้อมูล มีวัตถุประสงค์เพื่อให้สามีหรือมารดา และสตรีตั้งครรภ์วัยรุ่นมีความรู้เกี่ยวกับพัฒนาภด้านการยอมรับการตั้งครรภ์ ด้านการปรับตัวต่อการเปลี่ยนแปลงในตนเอง ดังนี้

3.1.1) การปฏิบัติตัวขณะตั้งครรภ์ในไตรมาสสาม เช่น การรับประทานอาหาร การงดเว้นสารเสพติด อาการที่บ่อยและวิธีแก้ไข

3.2) การสนับสนุนด้านอารมณ์ มีวัตถุประสงค์เพื่อให้มีความรู้ในเรื่องพัฒนาภด้านการสร้างสัมพันธภาพกับทารก และด้านการปรับตัวต่อการเปลี่ยนแปลงสัมพันธภาพระหว่างคู่สมรส

3.2.1) แนะนำสามีหรือมารดาชักชวนสตรีตั้งครรภ์ในการสร้างสัมพันธภาพกับทารกวิธีการสัมผัสหรือลูบหน้าท้อง การพูดคุย การเล่นิทานกับทารกในครรภ์ การจินตนาการเกี่ยวกับทารกในครรภ์

3.2.2) ผู้วิจัยให้ข้อมูลแก่สามีหรือมารดาในเรื่องการดูแลเอาใจใส่ให้กำลังใจ กล่าวยกย่องชมเชยเมื่อสตรีตั้งครรภ์วัยรุ่นปฏิบัติพัฒนาภพกิจในเรื่องต่างๆ ได้ถูกต้อง เปิดโอกาสให้สามีหรือมารดาซักถาม กล่าวชมเชยและให้กำลังใจ รวมถึงแจ้งให้ทราบว่าสามารถติดต่อกับผู้วิจัยได้ตลอดเวลาหากมีปัญหาหรือต้องการคำปรึกษา

3.3) การสนับสนุนด้านวัตถุสิ่งของ โดยการแนะนำให้สามีหรือมารดาให้การสนับสนุนในเรื่อง อาหาร สิ่งของเครื่องใช้ การแบ่งเบาภาระ แก่สตรีตั้งครรภ์วัยรุ่น

3.4) การสนับสนุนด้านประเมินค่า โดยการให้สามีหรือมารดาให้ข้อมูลย้อนกลับในเรื่องปฏิบัติดูแลตนเองในไตรมาสสามของสตรีตั้งครรภ์วัยรุ่น สัมพันธ์ภาพกับทารก เน้นสามีหรือมารดาควรกระตุ้นการดูแลตนเองของสตรีตั้งครรภ์วัยรุ่น

ผู้วิจัยบอกช่องทางการติดต่อระหว่างกันให้แก่สามีหรือมารดาและสตรีตั้งครรภ์วัยรุ่น คือ เบอร์โทรศัพท์ แจกกลุ่มตัวอย่างในการติดตามเยี่ยมทางโทรศัพท์อีก 1 สัปดาห์ หลังจากนั้นนัดกลุ่มตัวอย่างมาพบในวันนัดตรวจอีก 2 สัปดาห์ตามแผนการรักษาของแพทย์ เพื่อเข้ารับการส่งเสริมการสนับสนุนทางสังคมครั้งที่ 2 (การส่งเสริมการสนับสนุนทางสังคมครั้งที่ 1 จะใช้เวลา 20-30 นาที

ครั้งที่ 2 (อายุครรภ์ 32-34 สัปดาห์)

1) สามีหรือมารดาและสตรีตั้งครรภ์วัยรุ่นมาตรวจมานัดของโรงพยาบาล หลังจากที่ได้รับบริการตรวจครรภ์ตามปกติของแผนกฝากครรภ์ ผู้วิจัยจัดให้กลุ่มตัวอย่างอยู่ในห้องที่เตรียมไว้เฉพาะที่ห้องฝากครรภ์

2) ผู้วิจัยดำเนินการตามแผนให้การส่งเสริมการสนับสนุนทางสังคม ครั้งที่ 2 จากสไลด์ที่เตรียมไว้แล้ว โดยมีเนื้อหาตามการสนับสนุนทางสังคมของเฮาส์และตามพัฒนาภพกิจของการตั้งครรภ์ ดังนี้

2.1) การสนับสนุนด้านข้อมูล มีวัตถุประสงค์เพื่อให้สามีหรือมารดาและสตรีตั้งครรภ์วัยรุ่น มีความรู้เกี่ยวกับพัฒนาภพกิจด้านการเตรียมตัวเพื่อการคลอดและการเป็นมารดา ดังนี้

2.1.1) การเตรียมสิ่งของและอุปกรณ์ที่ใช้ในระยะหลังคลอด

2.1.2) อาการที่พบในระยะคลอด

2.1.3) การปฏิบัติตัวในขณะที่คลอด เช่น การบรรเทาความเจ็บปวด การ

เปลี่ยนท่าขณะคลอด

2.1.4) การดูแลทารกหลังคลอด เช่น การให้นมทารก

สาธิตและสาธิตย้อนกลับในเรื่องการอุ้มทารก การให้นมทารก แก่สามีหรือมารดา และสตรีตั้งครรภ์วัยรุ่น

2.2) การสนับสนุนด้านอารมณ์ ให้สามีหรือมารดาแสดงบทบาทสมมุติ (role play) โดยการกล่าวชมเชยและให้กำลังใจแก่สตรีตั้งครรภ์วัยรุ่นหลังจากที่ได้สาธิตย้อนกลับและเมื่อกลับไปปฏิบัติที่บ้าน

2.3) การสนับสนุนด้านวัตถุสิ่งของ โดยการแนะนำให้สามีหรือมารดาให้การสนับสนุนในเรื่องอาหาร สิ่งของเครื่องใช้ การแบ่งเบาภาระ แก่สตรีตั้งครรภ์วัยรุ่น

2.4) การสนับสนุนด้านการประเมินคุณค่า โดยการให้สามีหรือมารดาให้ข้อมูลย้อนกลับในเรื่องการเตรียมสิ่งของและอุปกรณ์ที่ใช้ในระยะคลอดและหลังคลอด การฝึกในเรื่องการอุ้มทารก การให้นมทารก

3) แจกกลุ่มตัวอย่างในการติดตามเยี่ยมทางโทรศัพท์อีก 1 สัปดาห์ หลังจากนั้นนัดกลุ่มตัวอย่างมาพบในวันนัดอีก 2 สัปดาห์ ตามแผนการรักษาของแพทย์ เพื่อพบกันครั้งที่ 3 (การส่งเสริมการสนับสนุนทางสังคมในครั้งที่ 2 จะใช้เวลา 30-40 นาที)

การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้ติดตามการสนับสนุนทางสังคมของสามีหรือมารดาโดยการโทรศัพท์ติดตาม เพื่อกระตุ้นให้สามีหรือมารดาตระหนักถึงการให้การสนับสนุนทางสังคมอย่างถูกต้องและต่อเนื่อง และเพื่อยืนยันว่าสตรีตั้งครรภ์วัยรุ่นได้รับการสนับสนุนทางสังคมจากสามีหรือมารดาอย่างแท้จริง เป็นเหตุให้สตรีตั้งครรภ์วัยรุ่นมีบทบาทการเป็นมารดาที่เหมาะสม

ครั้งที่ 3 (อายุครรภ์ 34-36 สัปดาห์)

1) สามีหรือมารดาและสตรีตั้งครรภ์วัยรุ่นมาตรวจमानัดของโรงพยาบาล หลังจากที่ได้รับ การตรวจครรภ์ตามปกติของแผนกฝากครรภ์ ผู้วิจัยจัดให้กลุ่มตัวอย่างอยู่ในห้องที่เตรียมไว้ เฉพาะที่ห้องฝากครรภ์

2) ผู้วิจัยให้สตรีตั้งครรภ์วัยรุ่นตอบแบบวัดการปรับตัวด้านบทบาทหน้าที่ของการเป็นมารดาในระยะตั้งครรภ์อีกครั้ง หลังจากนั้นผู้วิจัยตรวจสอบความสมบูรณ์ของข้อมูล

3) ผู้วิจัยแจ้งให้สามีหรือมารดาและสตรีตั้งครรภ์วัยรุ่นทราบการสิ้นสุดของงานวิจัย และให้การสนับสนุนค่าเดินทาง พร้อมกล่าวขอบคุณ

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยนำข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปมีรายละเอียดในการวิเคราะห์ข้อมูลดังนี้

1. ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่างวิเคราะห์ด้วยการใช้สถิติพรรณนา โดยการแจกแจงความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
2. เปรียบเทียบคะแนนบทบาทการเป็นมารดาของสตรีตั้งครรภ์วัยรุ่น ระหว่างกลุ่มทดลอง และกลุ่มควบคุม วิเคราะห์ข้อมูลโดยทดสอบการแจกแจงแบบปกติ ใช้สถิติ Kolmogorov-Smirnov พบว่าข้อมูลทั้งหมดมีการแจกแจงแบบปกติ จึงใช้สถิติทดสอบกลุ่มตัวอย่างจำนวน 2 กลุ่มอิสระต่อกัน (independent t-test) พบว่าสองกลุ่มมีความแตกต่างกัน
3. เปรียบเทียบคะแนนบทบาทการเป็นมารดาของสตรีตั้งครรภ์วัยรุ่น ในการวัดก่อนและหลังการให้การสนับสนุนทางสังคม (pre-post test) ในกลุ่มทดลอง วิเคราะห์ข้อมูลโดยทดสอบการแจกแจงแบบปกติ ใช้สถิติ Kolmogorov-Smirnov พบว่าข้อมูลทั้งหมดมีการแจกแจงแบบปกติ จึงใช้สถิติทดสอบกลุ่มตัวอย่างจำนวน 2 กลุ่มสัมพันธ์กัน (pair t-test) พบว่าสองกลุ่มมีความแตกต่างกัน